

КАТАСТРОФАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ ФАРМЕРІВ ІЗЗА ПОСУХИ

ВНПРОДУЮТЬ ХУДОБУ, БО НЕМА ДЕ П ПАСТИ,
ЯК НЕ БУДЕ ДОШУ, ПРОПАДЕ ВСЯ КУКУРУДЗА.

ВАШИНГТОН. — Відомості, які доходять зі степів Огайо, Мериленда, Вірджинії й інших, доносять, що теперішня посуха грозить фермерам великою катастрофою. Вже тепер багато задовжених фермерів покинуло ферми й шукають роботи, щоб вижити свої родини. З різних боків ургують уряд, щоб внаслідок посухи суми на розбудову робіт, щоб дати фермерам якусь роботу, особливо тим, які вже не мають ніяких видів, бо посуха знищила їх засіви.

Коли посуха потреває ще яких 10 днів, то цього року не буде ніякого збору кукурудзи. — Вже тепер не стає молока, а цю недостатку готові відчувати міста дуже болючо вже в найближчих часах. Фермери не мають чим годувати молочних корів.

ПЛАТЯТЬ ПО 5 ЦЕНТИВ ЗА СКЛЯНКУ ВОДИ.

ВІЛІНГ (Вест Вірджинія). — Тут триває така посуха, що визвано до повороту води вогневу сторуку, яка пішла на відпустку, бо бояться, що ліси та поля зачнуть горіти.

Посуха доведа до того, що тут платять по декілька місях по 5 центів за склянку звичайної води.

МОКРА ПЛЯТФОРМА РУЗВЕЛТА.

САВТГЕМПТОН (Лонг Айленд). — Нюйорський губернатор Рузвельт мав тут розмову з бущим губернатором Смитом. Рузвельт кандидатіватиме знову на губернатора й стямить за знесення прогібіції й зменшення оплат за електрику й інші річі кончею публічної потреби.

ЛІНДБЕРГОВА ЖІНКА ЛІТАЄ.

НЮ ЙОРК. — Чарлз Ліндберг купив для своєї жінки літак, на яким Миссис Ліндберг буде далі вчинити літати, бо хоче злати іспит на летуна. Ліндберг, жінка й їхній малий синок полетять новим літаком до Норт Гейвен, де є літний дім тестя Ліндберга.

ЗАПЛАТИВ \$12,000 ЗА УРЯД СУДД.

НЮ ЙОРК. — Окружний прокуратор Крен розсуджує справу з бущим магістратським суддею Джорджом Евалдом, котрий мав заплатити комішнерови Мартинови Гілі \$12,000, за те, що зівів суддею.

Викрили, що в тім часі, коли Евалд зівів суддею, Гілі вложив на свою щадничку книжочку двома наворотами по \$5,000.

ВКРАЛИ ДОРОГОЩОСТІ ВАРТОСТІ \$80,000, МЕМЕРОНЕК (Ню Йорк). — Не здовлені досі злодії викрали з дому багатого купця Горста дорожності, які вартують понад \$80,000.

ВЕРНУЛО 125,000 ЛЮДЕЙ ДО РОБОТИ.

ДІТРОЙТ. — По робітничих фабриках прийнято до автомобільних дітройських фабрик 125,000 робітників до роботи. Працюватимуть по 4 і 5 днів на тиждень.

ПРОДАЛА ТЮРМУ.

ОБОРН (Ню Йорк). — Одна жінка, яка відсиділа визначну кару в оборській тюрмі, а якої їмені визначний заряд на разі не хоче виявити, вийшовши з в'язниці, зробила не злий-бізнес. Ото продала „свою реальність“ в Оборні й зазнавши такі люди, що ту реальність купили. Коли купувші прибули до Обору, щоб перебраться будинок, переконались, що тим будинком під ч. 50 Вол ст. є оборська тюрма.

КОЛИ ХТО РОБИТЬ НАРАЗ ДВІ РОБОТИ.

ІВЕНСТОН (Ілінойс). — Е. Ф. Джіліс дуже здивувався, коли пробудився і побачив, що він знаходиться у шпиталі з обов'язною головою. Йому сказали, що витягнули його неспитомим з автомобіля, розбитого об дерево. Разом з тим пригадали йому, що він держав в одній руці запальничку, а в другій цигаретку. Тоді він вже пригадав собі, як він змінив держати руки на кермі автомобіля, закурав двома руками цигаретку. Наслідком цієї нерозваги напустила катастрофа.

ПРОДАВАТИМУТ ГАЗОЛІНУ П ГУМОВ КОЛЕСА.

НЮ ЙОРК. — Стендара Ойя оф Ню Джерзі завила новість у своїх газолінових стайях. Ото попри газоліну продаватимуть там також гумові колеса. Тусаму новість впроваджують тепер і інші компанії.

УСПОКОЮВАВ ЛЮДЕЙ ГРОЮ НА ФЛЕТІ.

НЮ ЙОРК. — До Ню Йорку прибули з Італії перші очевидці недавнього страшного землетрусу. Вони оповідають, що найбільше лиха було з тим, що годі було успокоїти людей, особливо жінок, котрі попадали в божівеллі й гістерію. Миссис Бевор розповідала, що один американський турист вийшов на балкон і грав спокійно на флеті, щоб в той спосіб відвернути увагу людей хоч на хвилину від катастрофи і дати їм нагоду опам'ятатися.

НЕМА СПОКОЮ В ІНДІ.

Після демонстрації в Бомбею, підчас якої було поранено 300 Індусів, становище залишається напруженим. Вси думають, що навіть коли Ганді закінчив до переміри, то Індуси-націоналісти його не послухають, а будуть продовжувати боротьбу з Англією. Націоналістичний конгрес рішив зорганізувати свій уряд Індії, який буде збирати податки для себе.

ПОМЕР З. ВАГНЕР.

В Німеччині, в Бейруті, помер Зігфрід Вагнер, відомий німецький композитор. Він був сином знаменитого німецького композитора Ріхарда Вагнера та внуком також знаменитого композитора Ліста. Аде від свого предка не успадив він їх генія, а мав поєсередній талант.

Усе своє життя Зігфрід Вагнер присвятив популяризації творів його батька й помер у часі пригитовання великого музичного свята з нагоди річниці смерті Ріхарда Вагнера. Його жив покійний 61 літ.

КОМУ ПОЗИЧАЮТЬ.

Мала австрійсько-німецька республіка має одержати заграничну позичку у висоті 60 міль. доларів. „Монархство“ Польща даром добувається від кількох літ позички через капіталістів і банкірів світа. Ото поборожують себе політичні польські сабори скидають вини на своїх противників, доказуючи, що князя має діяльність підпукну кредит Польщі за границею.

ІЗ КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ЗАКАРПАТТЯ.

Українське життя на Закарпатті міниє з кожним днем. Ужгородська преса подає, що в Рахові зорганізовано Т-во „Сін“, таке товариство постоало і в Квасках та Бичкові й Ясені. В Требунах відіграють драму І. Франка „Украдене шасте“, що саму драму виставлено в Рахові. У темнім гірським селі Біліні, де досі ніхто не бачив театральних вистав, аматорський гурток з Рахова відіграє комедію „Жінка горою“. Читальні „Провіли“ зростають.

РЕКОРДОВИЙ ЗЛОДІЙ.

Військовий суд у місті Бресчів (Італія) засудив Івана Бичетті на 6 місяців в'язниці. Цей присуд, то вже 99. присуду у житті 63-літнього злодія. Від часу, як його у 23 році життя вперше засуджено на 2 місяці арешту, цей злодій відсидів уже майже 30 років у в'язниці й скільки разів його звільнено, він наоком займався крадіжкою й попадав під суд.

КАТАСТРОФА В КОПАНІНІ.

В Найробе повідомляють, що загинув знів званих копанів, добуток 142 трупів. Проклято, щоб, коли добути ще 49 трупів. Дня 13. липня відбувся похорон жертв копанівської катастрофи в Найробе при участі 20 тисяч мешканців околицьних гірничих осель. Були присутні уряд Німеччини та Прусії й делегати країн з 15 міських вал. Підчас похорону зомало 50 людей. Їх відвізала із чимаря ратуючова машина. Домовилися з нещасливими й інших громад відвізати автобусами до тих громад.

ШОВІНІСТИЧНЕ ЗАСЛІПЛЕННЯ В ШКОЛЯНИНТІ МІСТА ЛЬВОВА.

Українська ділчина-сирота Марія Кузьмачівка має опіку на Полка Б. Я. Кубалю. Опіку згодом змиваючи року й вступлення до державної жіночої семінарії ім. Асенки, де пані Кузьмачівської туди не приймали тому, що вона Українка. У відпаві на це опіку, вінс рекурсе до кураторів. На сілком рекурсе панна Кузьмачівка стала ученицею названої семінарії, де з успіхом покінчила перший рік. Цього року відмовила її дирекція права вписатися на другий рік семінарії знов тому, що вона Українка (ми скажемо: тому, що вона це Українка! — Ред.). Опіку знов відісла в цій справі рекурсе до кураторів. Та мабуть чим разом і рекурсе не поможе, боже ділчина ні не думає змінити обряду та народности. Опіку твердить, що перейде з рекурсом уї інстанції, а потім відіслється як Полка до Ліги Націй в оборону прав української учениці.

КЛОПІТ СТАРОЇ ПАННИ.

У Фазелі, в Швайцарії, одна стара панна мала у своїм домі аж 40 котів і опікувалася ними довший час. Недавно її панна утратила мекет і не могла удержувати цих котів, стадо та поришало позбутись його. Вона замкнула котів у кімнати й відкривши закуртки проводів, хотіла потруїти своїх любимців. Другого дня панна запришмилла, що 39 котів потонули від газу, а один найсильніший кіт лежить хорі, але жиний і мнякє жалію. Пання розплакалась, кинулась ратувати котів, але сама, затроєна газом, упала неспритомна і її відвезено до лікарні, а останнього котів уратовано від трагічної смерті.

ГРЕШЦЬКИЙ ЛЯНДРІ.

У грешцькій місті Кукуші а-рештовано Петра Кукшівського, який був 8 разів жонатий і вбив своїх 6 жінок, а семіяті і хвилі, коли він хотів її задубити, ка повідомляють про те поліцію. При ревізії у цього грешцького Ляндри найдені чоти скрині любовних листів різних жінок. Петро Кукшівський має тепер адедві 38 років, є дуже вродливий і має велике шасте в жінок.

КАТАСТРОФА КОРАБЛЯ НА ДУНАЮ.

З Білгороду повідомляють, що недалеко села Сурдук на кораблі, що лив Дунаєм, вбух коті бензини, що спричинило катастрофу цілого корабля. Вбух був такий сильний, що чоти було на просторі 10 квадрат. км. Підчас катастрофи загинуло 8 осіб.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОДУ НА РАДЯНСЬКОМУ УКРАЇНІ.

„Комуніст“ повідомляє, що на Радянській Україні викривили протибольшевицьку організацію молоді. До неї належало кілька тисяч, а осередок мав в Мелітополі. Назва її була „Протибольшевицький Союз“ (2). На тайних зборах вигадували протибольшевицькі реферати, мовляв німцям портрети Леніна, Сталіна й інших комуністичних ділців, а серед населення поширювала відозви, що заповідають близький уладок комунізму та повернення незалежности України. До організації належало окол. 600 чинів.

МОРАЛЬНІСТЬ У НІМЕЧЧИНІ.

Статистика виказує, що річно в Німеччині вмирає 25,000 жінок наслідком штучного усування плоду при помочі дошкунних, некаліфікованих акушерок. Річно в Німеччині а-рештується 900 гомосексуалістів, а майже 5,000 осіб за ріжні інші злочини на еротичному тлі.

АРЕШТУВАННЯ В РОГАТИН-ШИНІ.

Дня 2. липня в Рогатині явилася поліційні агенти з Чорткова і на спілку з рогатинською поліцією а-рештували Любомира Прокоповича та студента Осадчука. Перед а-рештуванням в їх домах переведено ревізії, які не дали ніякого вислуду. Ці а-рештування в Рогатині стоять у зв'язку з а-рештуванням студента Чорнів в Чорткові.

НАСЕЛЕННЯ ПОЛЬЩІ.

„Відомості Географічне“ подають, що населення Польщі цього року збільшиться на 420,000 осіб. Дня 1. січня 1929 р. Польща мала 30,408,248 населення, а цього 19,453,738 римокатоликів, щобто заведати 64%. Цю року родиться в Польщі понад пів мільона дітей.

БЕРЛІН РАДІЄ ЗІ ЗВІЛЬНЕННЯ НАДРЕНЩИНИ.

Дня 1. липня з нагоди звільнення Надренщини Берлін улаштував у „Люстгагені“ величезне свято. В год. 11. військом переманирувало через місто до церков, де відправляло богослуження. Після богослуження в „Люстгагені“ військо віддіало почестні салви, а над беретом ріки артерії відділа 21 гарматних стріляв. Непопрогали маси народу відповіли на стріли негавгаючи: „Гох!“ Цякий день у Берліні відомий радісно дзвони всіх святинь.

КРИВАВА ПОМСТА.

Адольф Трохмюк, різник зі Львова, мав свою паруху з Емільюном Пелехом, який перед роком поранив його брата. Дня 1. квітня ч. р. Адольф Трохмюк у п'яному стані стрів свого ворога і не думаючи довго, вдарив його кияком разів палицею по голові і вбив на місці. Вбийник станув перед львівським трибуналом і хоч боронився тим, що злочин виконав у п'яному стані, то суд засудив його на 5 літ в'язниці.

З БІЛОРУСЬКОГО ЖИТТЯ.

У Вілнському конфісковано білоруський журнал „Беларуська Кришні“ за статтю „Беларуська полонезіфікація“. — Польський уряд задумав утворити у Вілнському учительську семінарію і в тія ціля до Варшави покликано професора Астровського. — На Олішанській кладовищі у Празі поставлено пам'ятник на гробі голови ради Білоруської Народної Республіки, Петра Кречевського, який перед 3 роками помер на еміграції.

200 ГАДИН НАПАДО НА СЕЛЯНИНА.

У селі Власнох, біля Агасу, селянин Фербер із сином розкидав копчик снів. Нага безчисленна кількість гадді кинулися на них. Селянин акуратно богаго дитину, а сина навіть не торкнули. На крик надредних збіглися сусіди і відіслали снів. В огні згоріло окол. 200 гадді.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЮЮТЬ СТРАЙКАРІВ

ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА ВБИЛИ 200 РОБІТНИКІВ ЗА ТЕ,
ЩО ВОНИ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

БУКАРЕШТ (Румунія). — До чорноморського порту Констанца прийшов з Одеси італійський пароплав „Веста“. Залого пароплава розповідало, що в Одесі робітничтвом вишло на страйк. Та 25. липня большевики прислали війська для розгону мирної демонстрації страйкарів. Робітників боронилися від нападу червоних жовнірів зпочатку камінями, а потім утворили на вулицях барикади, зпоза яких почали відбиватися від нападаючих на них військ. Завзята бійка між військами та робітниками тревала цілу ніч на 26. липня. На ранок большевики прислали свіжі війська з околиць Одеси, які після обстрілу робітничих барикад зі скорострілів та рушниць пішли в атаку на робітників. Тревала невдага й переня кривава боротьба, підчас якої жовніри багнетами кололи робітників. Італійці кажуть, що між робітниками нахараується більше як 200 вбитих і кількасот тяжко поранених.

Чекісти й війська а-рештували кількост робітників. Ці відомості не могли своєчасно попасти за границею, бо й у місцевій пресі їх не було. Большевицька цензура не пропускає їх до загального відомо.

ІНДУС БУТЬОСЯ З МАГОМЕДАНАМИ.

БОМБЕЙ (Індія). — В Балалі Індуси ярдили величезну націоналістичну демонстрацію. Коли п'ятнадцятитисячний їх похід підійшов до площі, на якій стоїть магомеданська мечеть, то магомедаані напали на Індусів. Виязалася така завзята бійка, що поліції довелося стріляти в натовпи, щоб припинити ворожобу.

В наслідок цієї сутички зістало п'ятеро вбитих та шіснадцять тяжко покालічених учасників бійки. З Лягору повідомляють, що делегація від двох індуських племен у районі Дерагазіхан звернулася до губернатора провінції Гунджах з пропозицією своїх послуг для боротьби з Індусами націоналістами-ворогохобниками. Ці племена віддають до розпоряджості губернатора 20,000 піхоти й 500 кавалеристів. Вони вважають, що націоналістична активність загрозливі Індусів завдає велику шкоду самій Індії.

СПОДІВАЮТЬСЯ ПОЛЕКЩЕННЯ.

ПАРИЖ (Франція). — Майже всі європейські держави зацікавлені комісією, яку призначив президент Гувейр для остаточного урегулювання митних тариф. В Європі сподіваються, що ця комісія переведе ревізію митних оплат так, що вони задовольнять інтереси Америки й узгодять інтереси європейської торгівлі з Американо.

МУСОЛІНІ ПОСОБЛЯЄ БОЛЬШЕВИКАМ.

РИМ (Італія). — Між Італією та радянською підписано торговельний договір. Італійське правительство гарантує 75% кредитів, які італійські торговельні фірми та банки дадуть большевикам. Тут ніхто не захоує того, що тепер Італія сподівається на оживлення своєї торгівлі з большевиками, після того, як Америка починає обмежувати радянський импорт до неї.

НІМЕЧЧИНА СКОРЮЧЕ ВИТРАТИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Щоби скоротити витрати на військові маневри в біжучому році, уряд ухвалив покликати до маневрів лише дві дивізії з армії. Всі штабові старшини й старші полкові начальники з інших дивізій мають пробути на маневрах. Кожен з них буде брати активну участь у маневрах таксамо, начеб ніх був зі своєю частинкою. Такий спосіб маневрів збереже величезні витрати, які потрібують 8 дивізій на переріз їх, поведє харчування й інші витрати, зв'язані з маневрами. Отже замість 10 дивізій у маневрах візьме участь лише дві дивізії, постійно розташовані в районі маневрів. При кінці маневрів до армії приде президент республіки, фельдмаршал Гінденбург.

НОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС.

РИМ (Італія). — Легке потрясіння землі в районях, навічених недавно землетрусом, викликло великий переполох серед населення. Населення боїться лихитися у своїх домах, пам'ятаючи страшний картини останнього землетрусу.

СТІНАЮТЬ ГОЛОВИ КОМУНІСТАМ.

ГАНКОВ (Китай). — Військовий суд присудив на смертну кару вісьмох Китайців, запідозрених у комуністичній пропаганді та підготовці комуністичного перевороту в місті. Всім їм публічно стілаї голови на площі, як звичайно відбуваються такі кари в Китаю.

ПІРШЕ НІЖ УРЯД БРАТІЯНА.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Секретар життєвого комітету в Ню Йорку, Валліам, який швидко вернувся сюди з Румунії, де він брав участь у розслідуванню антисемітського руху, говорить, що становище всіх національних меншостей при уряді Манно зробилося те гірше, ніж воно було в часі панування лібералів на чолі з Братіаном.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 14, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.

One year

Six months

Three months

Foreign and Jersey City Rates:

One year

Six months

Three months

ПРЕДПЛАТА:

Подписное число три центи.

На рік

На шість місяців

На три місяці

В Америці та в Нью-Йорку:

На рік

На шість місяців

На три місяці

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади наєхати вилітати гроші лише на т.з. Foreign Money Order.
Телефон "Свобода", Монтгомері 498. Тел. У. Н. Соколя: Монтгомері 1838.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАША ДОЛЯ — В НАС САМИХ

Недавно поміщено в наших органах голос священника під заголовком: «Стара і нова унія». Поручена нам справа має не тільки церковне, але й політичне значення.

Треба признати, що автор даної статті намагався задержати повну об'єктивність і виказував спокійно, річково і документно, що Унія намагалася Польщу використати виключно тільки для своїх політичних цілей. Автор підкреснував, що Польща завелася на «Старий Унію», бо їй не вдалося підбити українську уніятську церкву, але це тому, що Польща розвалилася, а Галичину прилучено до Австрії, за якої українська уніятська церква зросла в національну силу. І от тому намагався тепер Польща стару Унію поволі ліквідувати, а давши місію на повернення Українців до Риму, вести при допомозі «нової унії», виключно польськими руками.

Все це на загальну річ, як і відоме те, що теперішній папа видав Полькам місію переведення Унії на українських землях. Той самий папа аналізує далі до навернення Сходу як і ріжних князів Волоських, себто других, найбільш зажерлих ворогів українського народу.

Та ствердивши те, на не стає легше. Цеж відоме, що в Москві і в Варшаві не може вийти нічого з нас доброго. Кажемо, що Рим є проти нас. Але були часи, що він був за нас. Тепер махнув на нас рукою, а завтра може знову поклати на нас — найбільшій за три Рими аж таке переживали не одні народи.

Та сук справи не лежить в Римі, як не лежить у Варшаві, чи в Москві. Бо в життю народів не є іншого як у життю людей. А в життю людей є так, як це говорив Брут до Касія, що «Долі людей, коханій Бруте, не в планетах, а в нас самих». Тому менше застановляймося над тим, що думають про нас римські кардинали, папи, патріархи, польські міністри, чи московські князі й комісари, а більше дбаймо про те, щоб створити з себе дійсну силу й то матеріальну, духову й моральну. Доперва та сила заставить інших думати про нас так, як нам треба. Бо доперва тоді, натрафивши на дійсну силу, розіб'ється плани наших ворогів. Доперва зіткнувшись з характерними українськими св'ятими й церковними провідниками, пізнають Варшаву, Москву й Рим, що нема між нами місця на угоди з Московською чи з Варшавою, або на того рода експерименти, які переживаємо з Уніями.

Б. Дніприсяк.

СОВІТСКА УКРАЇНА ТА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ

Нема сумніву, що на Україні сідуюча революція повинна бути національною, себто українською нацією цим має закінчити свою революцію, що розпочиналася ще в 1917 р. під керівництвом Української Центральної Ради. Бо справді, якщо соціальною революцією ми могли б розпочати після більшовицьких експериментів та невдач, коли вони самі уважають «військовий комунізм» помилкою й намагаються пояснити та виправдати його громадянською війною? А що не вдалося московським більшовикам, те не вдасться й українським комуністам чи соціалістам.

Через це більшовики й уявляючи бунду революцію та взагалі будують боротьбу супроти соціальної влади контрреволюції, ніби вважали собі назавжди монополію бути революціонерами. Але національну революцію української нації та робітників справді це повинні перевернути, якщо бажать вони, щоб українська нація була дійсною від чужої опіки та визиску, якщо бажать вони, щоб наша нація була великою і рівноправною та рівноправною з іншими; якщо арозуміють вони, що тільки свої суверенна держава-ність створить умови для роз-

УКРАЇНА І УКРАЇНЦІ

УКРАЇНЦІ ПІД ПОЛЬЩОЮ.

Українці під Польщею замикають етнографічну територію, яка вносить 137,135 квадратних кілометрів, а саме: Східну Галичину 55,300 кв. км. і Північно-Західні Українські Землі — 81,835 кв. км., це 36,3% всього простору Польщі.

Після урядової статистики з 1921 р. було в Польщі 3,898,428 Українців, це є 15,2% населення Польщі (25,694,700, з того Польків 69,2%).

Та статистика є невірна. Українське населення бойкувало перепис і тому він не об'являє всіх Українців, част' греко-католицького населення — Українців — зачислили до Польків, число римо-католиків збільшено в українських селах часто фактивними цифрами.

Порівнюючи ці числа з шема-тизмами гр.-кат. епарій, находинемо села з населенням около 1,000 душ ріжніми на 300 душ рим.-кат. Неможливо припустити, щоб греко-кат. парохі, які в так малих селах знають звичайно населення особисто, не вписали в своїх виказах ціх соток осіб. Фактивними числами сфабриковано і число населення і римо-католиків (яких всіх зачислили за Польків; хоч поважає їх число було визначене перед війною як Українців), щоб лише виказати, що польський елемент є у Східній Галичині сильно заступлений.

Польська статистика подає, що в 1921 р. жило на території Галичини 3,023,000 гр.-католиків, з того 2,600,000 Українців. Австрійська статистика, яку також «обстригали» на некористі Українців, подавала після перепису з 1910 р. число гр.-католиків в Галичині на 3,378,000, Українців 3,207,000.

В 1914 р. перед самим вибухом світової війни, число гр.-католиків в Галичині було около 3,550,000 (природний зріст за 3 і пів року по 1,5% річно), з чого віднімаючи на еміграцію 50 тисяч, одержимо округлене число 3,500,000 греко-католиків на початку війни.

В порівнянні з польською статистикою з 1921 р. греко-католики в Галичині страждали не через війну 477 тисяч і природний приріст за 7 літ. Такі

бази реставрації старого суспільного ладу. Вона має гарантувати селянам землю, а робітникам працю і належну зарплатню платню.

Певні галузі індустрії та частини шляхів мають лишитися державними, а інші мають передати місцевій кооперації на приватним підприємствам, але під контролем держави. Ліси та природні багатства (окрім дрібних місц. значення) повинні належати державі, яка буде господарити або сама або в певних умовах з приватним капіталом. Взагалі треба признати безглуздість відновлення тої капіталістичної продукції, яка була до революції, бо ні приватний капітал зможе виконувати свої господарські функції й на нових підставах. Розвиток продукційних сил України повинен відбуватися під державною контролею. А при сучасних нових обставинах українське господарство навіть легше буде налагодили та відновили через певне співробітництво держави, кооперації та місцевих і приватних підприємств. Високонний елемент, що побудувався в Польщі, який раніше відіграв велику роль на Україні, миті в будучині працювати на нашіх батьківщині, але знова стати під державною контролею, основною комою можуть бути різні, в залежності від галузі індустрії та характеру підприємства. Різні форми кооперації та аренда, так званих мішаних товариств, які також і певна форма власності можуть да-

ти йому досить широке поле для діяльності. Взагалі є нашого погляду комбінація планового суспільного господарства з індивідуальним приватним будови найкращою гарантією та ґрунтом для доцільного швидкого господарського відновлення та розвитку нашої України продукційних сил. Бо Україна потребує, наприклад, утворення своєї військової та текстильної індустрії, що не статися тільки через певні заходи державної влади, тоді як в багатьох галузях промисловості приватний капітал і сам зможе справитися з черговими завданнями. Крім того необхідно підкреслити, що основною господарського життя й розвитку повинен бути принцип власності, але не тільки приватної, а також суспільної та державної. Цебто право власності мусить прибувати деяку іншу форму та зміст, як було раніше. Наприклад, ми уявляємо доцільним передати, як краще, так мовити, закріпити землю за селянами на власність, але з обмеженням, щоб ті нові власники землі не мали права її швидко вільно продавати. Так само шляхом земельного обмеження повинно бути обмежене право податку землі, значить певної норми, щоб господарства не дуже дробилися і т. д. Ця різна форма власності може полегчити й розв'язати питання з ріжними будівлями та будівництвом, особливо по містах. Частину з них, головним чи-

реальні воєнні втрати є рішучо переборені.

Припустимо, що половина населення з 1914 р. були мужики (в дійсності було 49,4%), то є 875 тисяч; припустимо, що втрати з них була у війську, що більше ніж кожний другий український жовнір — 56 на 100 — погіб на війні. Після таких самих рахунків повинні при Німці, маючи поперех 70 мільйонів населення на початку війни, страити замість 2 мільйонів около 9 мільйонів.

Рівнож і порівняння таблиці війн жінок з мужинами в трох східно-галицьких воєводствах вказують більше ріжніми — на 15 тисяч — лишень у вій 30 — 39 літ, всталих і і інші поменші ріжніми вносить приміром у воєвдстві львівському не більше як 23 тисячі, те саме маємо і в других воєвдствах. Ті ріжніми не вносять більше як 60—70 тисяч, а якби навіть додав це 30—40 тисяч на ріжні пошести, виселення і т. п., то все такі втрати не вносять більше як 100 тисяч, а це до 477 тисяч ще далеко.

Перед війною вносимі природний приріст — тобто надвишка уродження над померлими — понад 1,5%. Через війну зменшилися уродження, а збільшилася смертність. В останньому переписі 1921 р. нахолодно, що у вій 0—5 і 6 літ було менше більш по 27 тисяч на рік, це є 5—10 тисяч менше як вищі ріжніми. Тобто приріст через уродження вносимі є около 1%.

В 1914 році було нас Т-к сказано — 3,500,000. При 1914 маємо нормальне число уроджень (ці могли зменшитися доперва з другим кварталом 1915 р.). Безруч число уроджень через 6 літ по 100 тисяч, одержимо число уроджень до 1921 р. 750 тисяч, до того 100 тисяч в 1921 р. (за 3 роки уріз 124 тисячі) разом 850 тисяч. Коли переписено перед війною умирало 100 тисяч, то нормально умерло від 1914—1920 р. 700 тисяч, з того 1921 — 70 тисяч, усіх 770 тисяч. Надвишка уродження вносима літ 80 тисяч. Беручи, що ми на війні страити 100 тисяч, число Українців — греко-католиків — в році 1921 не могло бути нижче як 3,480,000.

Холмиця: Етнографічна територія вносить 11,610 кв. км. це є новітні Томашів, Грубешів, Холм, Володава, Біла, Констанинське, сідна част п. Замості і Білгород. Населення Холмицького було в часі війни в значній кількості виселене. В р. 1921 було тут Українців 277 тисяч, це є 44% населення (Польків 33%, Жидів 15% інших 8%). Перед війною становили Українців 53% населення.

Підлясь: Обіймає повіти: Бересте, Кобрин, Дорогочин, поглинає част повітів: Більського і пружанського. Українська етнографічна територія вносить кругом 14 тисяч кв. км. Українців у 1921 р. було 255 тисяч, або 73% населення.

Полісь: Етнографічна людська вносить 37,642 кв. км. Число Українців в 1921 р. вносимі 440 тисяч, це є 70% населення.

Волин: Обіймає простором 30,225 кв. км. В 1921 р. жило там українців 1,050,000, або 73% населення.

Разом на українській етнографічній території Польщі, це є площі 137,135 кв. км., було в 1921 р. 7,700,000 українців, з того Українців кругом 5,500,000, це є 70% населення. До того треба додати ще Українців мешкаючих поза етнографічною територією в числі 150 тисяч, як і Українців у війську, около 50 тисяч. Разом в 1921 р. було в Польщі 5,700,000 українців.

Коли до того додамо 300 тисяч репатрієнтів (мінімальне число) головню з північно-західних українських земель і природний приріст за 8 літ, переписано 1,6% (Волин має 1,8%), то одержимо разом 6,650,000 до 6,700,000 з чого на еміграцію віднімаючи 100 — 150 тисяч, одержимо число українців в Польщі з початком 1930 р. 6,550,000.

(Конець буде).

За що боролось ми з Ляхами? За що ми різалися з ордами? За що скордали списами і рукою поклали, і шаблями скордали, що-ж на ниві уродило? Уродило руту, руту, Воля нашої отрута!

Т. Шевченко.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИ НЕЦЬ-ЗАХИСТ У Н. СОЮЗА

ном нові та відновлені державні кошати, держава має затримати в своїх руках, деяка частина зашита в руках міст, а решту зможуть одержати назад попередні власники на певних умовах.

Бо, наприклад, деякі фабрики та заводи, які є й нині поруйновані, можна повернути буншим власникам тільки при умові, що вони їх знову пустять в рух через певні заходи державної влади, тоді як в багатьох галузях промисловості приватний капітал і сам зможе справитися з черговими завданнями.

Мо токарється претензій бунших землевласників, домо-власників й інших власників іських підприємств, то треба признати, що українська влада має якнайбільше давати їм якнайбільше відшкодування за всі шкоти та витрати, які повстали в наслідок громадянської війни та революції. Бо постраждала при цих подіях все населення, бо якраз ті суспільні групи виступали проти української державності, робили всілякі екзекуції над населенням, зробили державний переворот проти Української Центральної Ради, до чого й тепер виступають проти української державності. Отже вони повинні задовольнитися тим, що їм буде дана можливість знову вільно працювати та буде дещо поперенне з колишнього майна, якого українська влада це знайде корисним для господарського розвитку країни. (Далше буде).

НА ТЕМИ ДНЯ.

ДОВІЙ ВІЙ ЛЮДЕМ.

В Америці гості Турок Заро, який каже, що йому 156 літ, дає докази шого він приїздив зі собою паспорт та, «співів» про своє довге життя, Голосить себе Заро найстарішою людиною в світі.

Та ось тепер в Китаю об'явився йому конкурент, який говорить, що він має 252 роки життя. Цей конкурент каже, що він має 96 літ тоді, як Заро лише народився. Один професор шантунського університету говорить, що він знає про те, що Китаєць, Лі-Чунг-Юн народився в 1677 році, крім того є офіційні документи про поздравлення його урядом знагоди 159-літній вродин, а потім такі документи з нагоди 200-ліття. Отже нібито старий віт Лі-Чунг-Юна доказаний.

Цікаво, що Заро каже, що він ніколи не курив і не пив ні вина, ні жадного іншого алкоголю, а Лі навпаки: курив, пив кріпкий чай, пив також горілку, зроблену з рису. Заро вірив своє життя бурхливо на війнах, в тяжкій роботі, а Лі жив спокійно, старавшись утворити повну гармонію між тілом і духом. Заро аналізував, а Лі-Чунг-Юн учений і філософ, який навіть читав лекції в університеті.

Американські «сухі» шахується Заром, як козирем проти алкоголю, а тепер «мокрі» дістали це більше козиря за алкоголь. Хто його побіє?

А ЯК СЕРЕД УКРАЇНЦІВ?

Історія нам лишила, що й Українці Бог не поспукував до них віком. З історії ми точно знаємо, що останній кошовий Віиский Запорозького Калінішеский, прожив 112 років. Вісімдесят чотирилітнім старцем арештували його Москалі й заклали в Соловецький монастир.

Там у страшних кліматичних та гігієнічних умовах вони тримали його 26 років у в'язниці. Властиво не в в'язниці, а в каменному мішку, до якого була лише одна невеличка щілина, через яку буншом кошовому давали поїти та смарчачу воду для споживання. Ніколи не противіралася їм не опалювалася ця страшна яма й старий Калінішеский у востокі та в холоді просидів 26 років, а потім ще два роки був «на волю» в монастирі.

В книжці «Древности і клады Херсонської губернии» знаходимо, що в Херсоні «останній Запорозець» Бондаренко прожив 132 роки. До останнього дня свого життя він зберіг свою пам'ять, а помер заступившись на рібний лаві.

Та мабуть і Калінішеский і Бондаренко не дуже то були прихильні «протівітій» й не шукали «гармонії тіла з духом», як шукав Китаєць-Лі. Отже довге життя є лише прикладом, і годі шуткою його догнати.

ІСТОРІЯ ПОВТОРЮЄТЬСЯ.

Микола Костомаров, один з кращих істориків «Російського Государства», в своїй відомістичній статті «Князь Владимир Мономах і князь Богдан Хмельницький» між іншим писав так:

«Хмельницький стояв вище своєї доби: він не міг бути задоволюваний ні Польщею ні Московією, бо його не розуміли ні та ні друга. Польща чинила свободу, — Хмельницький розумів, що це свобода брехлива, й не лише безнадумним відмовлявся від неї, але й хотів зробити свій мир зникненням такої свободи в самій Польщі: ліпше нічого не мати й жити бідком, ніж носити в кишені повний гаманець фальшивих червоних. Польща не хотіла правди Хмельницького й відвернувся від неї. «Московщина також не зрозуміла його. Злучуючи з ве-

дикоруським народом козачку Україну, част' землі польсько-руської, й приймаючи протекцію московського царя, він не хотів обмежитися їм і лишити початку ним справу створення незалежності й з'єднання всієї південної Русі, а також не хотів підчинити своєї нації іншій і позбавити її права самообути та права розпоряджатися собою».

«Хмельницький залучав з Московією свободний народ, добуваючи собі крівами трудом незалежність і свободу, а московський уряд мав на увазі не народ, а області, випадково набуті, котрі при випадках, можна було продати, промити, подарувати, коли було вигідно. Московська держава начебто несподівано побачила, що вона дішала до того часу, коли мусіла була перестати існувати й змусена була уступити своє місце іншій державній утворенню. Вона зламалася свого скорого самознищення. Хмельницький свирився з московськими посланими, навіть грозив московським князям, колиб обмежити їх несправедливо до його народу не завели його перестачо в могилу, від дішалося до того, що Богдан повинен був свої козацькі полки на Москву».

Справа взаємодійності Українців з Польщею та з Московщиною лишалася й до цього часу такою, якою вона була в часи Богдана. Нашому кошовому припало завдання довершити почате діло Богдана, або хоч почасти його довершити, бо польська «свобода, право й волюність» та «московське «братерство» лишилися й тепер такими самими, якими вони були за часів Богдана.

ДАРЕМНИЙ СТІЛ.

Відомий сторонник поділу українських земель між Польщею та Росією, Станіслав Грабський, у краєвих польських газетах рішуче виступає проти «порозуміння між Польськими й Українцями в Польщі». Він уявляє, що треба порозуміватись між «русскими» й «Польськими в Польщі».

Можемо сподіватися, що шляхи такої реальної політики Грабського є правдивими, бо Українці не хочуть і не думають порозуміватись на своїх землях з Польщею, а «Русские» та різні московські й бє порозуміння з Польщею створюються прислугувати польській гледи на українських землях. Українці вважають потрібним боротися всіма силами з польською окупацією українських земель, а московські та «Русские», щоб рахувати та не хотіли чужої душі продати, а не те що Польща прислугується.

Ож Грабський та «Русские» й московські безперечно об'являють, як рідні брати. А чи Польща осмислює спокій на українських землях, то про не нехай Грабський спитає Українців. Та й без запам'яни в сучасний час він почує відповідь.

Ой чужа стороння без вітру шумить, Чужий батько, чужа мати не [бє, — а болить. (Народна пісня).

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ. НАЛЮЧУЮЧИ ПРИЯТЕЛЯ — ДОБРА КНИЖКА — ВЖЕ ВИПШОВ НОВИЙ

ЦІННИК КНИЖОК

КНИГАРНІ «СВОБОДИ» РІЖНОГО ЗМІСТУ. ВИСЛАЄТЬСЯ ПОГО ЗАГІДІСЛАННЯМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.

«СВОБОДА» 81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Ісак Петро Маріада,
скаляр Л. Ч.

РОЛЯ ПЛАСТУ В НАЦІОНАЛЬНОМУ РОЗВОДІ.

Не буду говорити про неї вичерпно. Хочу тільки підняти одну її сторінку, яка є дещо скрита й не все без заставни можна собі її усвідомити.

Знаємо є річчю, що в народі, який довший час є в неволі й не бере безпосередньої участі у державному житті, веденні знань є вільно воліти, проводити, приказувати, одним словом замикають громадянські права державно-творчої здібності, — народ не вміє сам собою правити. Діагноз сего може бути такий факт, як нпр.: Коли звільнено Муринів Північної Америки з невольничества, в деяких місцевостях підняли вони ворожобу й жадали для себе панів).

В нашій історії бачимо схильність нашого народу піддавати себе паніванню других. Покидання Варягів, підданство Хмельницьким України Москві, Дорошенком Туреччині, ролі центральних держав у наших визвольних змаганнях, всі політичні орієнтації на всіх, тільки не в власні сили, брак провідників в різнні ділянки — отсе садя тої схильності.

Використати її з нашої історії, виробити людей активних — добрих провідників, — се мабуть найважливіше й найбільше печуче завдання українського національного виховання.

До сього саме між нашим Пластом змагає й сям потребам як найбільш відповідати. Всі організації форми Пласту від малого гуртка (7 пластинців) до верховних пластових властей мають на меті виробити вміня володіти й проводити. З одної сторони велика самоуправа (вільність, комент), а з другої карність і послух виборним властям, відповідати вповні сучасним державним устроєм, де населення є рівночасно й підметом і предметом правління.

Не буду тут виходити в подробности й казувати, як поодинокі пластові чинності й діловодства впливають на вироблення провідників. Вказує тільки один примір. Вже хочби через те, що пластуна часто перебуває в більшому гурті людей і перед ним виступає, привітається до нього, не боїться його, той гурт на пластуна не діє суттєво. Пластуна робиться відповідним на його вплив і не підлягає т. зв. нагрозі тоїни (апатизм) може він отже в гурті критично думати, орієнтуватися, а через те й тим гуртом правити.

Що Пласт дійсно виробляє провідників, міг про се переконатися той, хто обсервував декілька старших пластунів, які вже прихилилися правити сотнями людей. Згадайте хочби, заради пластових таборів, що швидко не є легким річчю, з якого однак старші пластунів в багатьох випадках приставляють виважено, краще, як декілька старші одиниці в подібних ситуаціях.

Через свою сторінку Пласт безумовно в великій мірі спричиняється до розвитку на-

*) Про заплета ті здібності у повеногого народу писав докладно в Б. Клім: Національне виховання, Берлін, 1923, що повинен кожний пластуний провідник прочитати.

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ "СВОБОДА"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЧЛЕНСЬКІ КНИЖОЧКИ,
СТАТУТИ,
НАГОЛОВКИ НА ЛИСТАХ,
АДРЕСИ НА КОВЕРТАХ,
ЛЕТЮЧКИ,
ОГОЛОШЕННЯ НА ПРЕДСТАВЛЕННЯХ.

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

"СВОБОДИ"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

виконує:

ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКАРШІ,
ЗАВСІГДИ НА ЧАС І ПО
НИЗЬКІЯ ЦІНІ.

ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ,
СЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ,
БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

КОНЦЕРТИ,
ЗАВАРИ,
ПІКНІКИ
БАЗАРИ,
РІЗНОГО РОДА АМІШ,
ОБІЖНИКИ,
ТА ВСЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

ВІДДАЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ УДАВАТИСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ ТІЛЬКИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ

Для фірм, бізнесменів і приватних осіб друкуємо афіші, білети (тікетти) рішні запрошення, візитівки, неслани запрошення — і все, що входить в обсяг друкарської штуки, РОБОТА ПОВНІЙ ВДОВОЛЮЧА. — УСЛУГА ЯКНАЙКАРШІА.

— ЦІНИ НАЙНІЖІА.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ І МУЗИКИ.

Вже такий звичай мають культурні народи заходу, що на своїх з'їздах в першу чергу здають справозвіданні із зробленої роботи. Майже кожний з'їзд фахівців, це в першу чергу підсумки досягнень. Менше говориться там про те, що хто бажав зробити в будучині.

Зовсім інший звичай заведе Москвитина на Україні. З'їзда, нарада, засідання і комітетів там така велика сила, що за витратою часу на них не стає змоги працювати навіть справді здібним і працьовитим фахівцям. На всіх тих з'їздах ви почуєте дуже мало про зроблену роботу, бо на них укладають тільки нові плани на будучині, фантазують про те, якби то воно було, якщо виконано би намчені плани. Дискусії над ними планами уводять за найважливішу роботу.

Тільки в одній справі перекладає Москвитин на Україну: намічені плани, узвалені на своїх з'їздах, а саме: «хвіст» то ще більше поневолити наш народ.

Тут вони не тільки творять програми, але старіються також перевести їх в життя. Бо все те, що має в собі щонебудь справді українського, відомого від московського, хотіли вони виникнути, а на те місце дають своє капіталістичне; тепер називається воно там пролетарською культурою.

До таких з'їзд треба зарахувати також з'їзд «товариств революційних музик», який відбувся при кімні травня в Києві. На ньому підкидали комуністи дуже важкі казки українським композиторам на будуче. На цей з'їзд приїхав «сам» Скрипник і великою програмою промовою про соціалізацію української музики і пісні.

Перед кількома роками переміняли вони українське музичне товариство ім. Леонтовича на «демократичне тов. революційних музик».

Комуністам було не до впадок, що члени старшого товариства підкачували чисто українське музичне і пісенне. Це по їхньому етнографі і церковницю. Вони за всяку ціну хотіли виникнути з української музичної творчості якраз те, що творить ядро її основу й, а саме мотиви найліпші.

Всю музичну творчість треба по їхньому привинорити до сучасного реконструкційного періоду будівництва. Скрипникові, хоч у своїй промові сказав, що він не музик, не критик, не теоретик музики і на тих цих справах не розуміється, то все те не завадило йому забирати голосу про ці справи і заявляти, що пролетарська класна не селянська, тому й пролетарське мистецтво не

селянське. Нашу українську музику й пісню як пережиток треба здати до музею, і творити нову пролетарську. З того ясно виходить, що комуністи відкидають зовсім українську музику і пісню як буржуазну, а композитори мають зважуватися на мотиви пісень робітничої класи на Україні. Хто був на Великій Україні, той знає, що пісні російських робітників по наших містах це чистий витвір московської культури, іншений на Україну бродягами і солдатами. Всі вони нагадують і змістом і формою пісні хочби польських перемідати, де все є, тільки нема нічого українського.

Одна група учасників з'їзду домагалися, щоби з музичного мистецтва викинути всю музику світових композиторів. На їх думку, все те — контрреволюцій. Останити хотіли вони тільки твору Бетховена і Мусоргського.

Комуністам намагаються бути в музиці і пісні тільки те, що має спільне з пролетаріатом. І в зв'язку з цим оцінюють мистецтво хотіли вони проаналізувати, щоби, бо жє борони, не покласти в погроз ворожим ім класовим мотивам.

Це вже справді якесь божевільне комуністичне, дошкучливе в музичних тонах і мотивах української пісні — контрреволюцій.

Та не тільки о те ходять теперішні володарі України. Вони по інквізиційськи заглядають в душі наших композиторів і складають плани, чи неська класна не селянська, тому й пролетарське мистецтво не

бути не тільки добрим артистам; годіється, щоби вони буди також добрим комуністами, бо інакше поладати під більшовицький суд, як це було до адал. Ефремовим і іншими. Скрипник на з'їзді порозумів, що комуністи прочитати музичні організації так, що дух і піра буде летіти. Інші бездіяльні заважували, що тепер в музичних організаціях пер в музичній організації, зате іде мик ними робота за прості формули й переходить у звичайний гризний мик поодиноким групам. Самий з'їзд покинувся як значиний ухвалою програм на будуче. Комуністи диктують своїм мик, бо своїми директивами внесли це більший хаос між українським музик, ніж був досі.

Тепер іде боротьба вже не за творчу роботу, не за здоров'я і потрібне суперництво, а за кожний музичний тон і мотив пісні, чи вони не є контрреволюційні та не запрокують чинибувати комуністам і чи нема в них української контрреволюції.

Одно тільки певне, що чудової української пісні й музики не живе в українській душі ніхто, навіть такі божєвілія реформатори, як московські комуністи. — («Новий Час».)

Дм. Катмай.

МІТІНГІ ВІДПІЛІВ У.Н.СОЮЗУ

РОСТОВЕР, Н. П. Тов. ім. Тараса Шевченка, від 289, поїмаючись всіх своїх членів, що місичний мітинг відбувся в суботу, 9 серпня, в годині 7:30 вечером, в товаришам до 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1515, 1516, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1527, 1528, 1529, 1530, 1531, 1532, 1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1540, 1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549, 1550, 1551, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1572, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1579, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1640, 1641, 1642, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669, 1670, 1671, 1672, 1673, 1674, 1675, 1676, 1677, 1678, 1679, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1702, 1703, 1704, 1705, 1706, 1707, 1708, 1709, 1710, 1711, 1712, 1713, 1714, 1715, 1716, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721, 1722, 1723, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1749, 1750, 1751, 1752, 1753, 1754, 1755, 1756, 1757, 1758, 1759, 1760, 1761, 1762, 1763, 1764, 1765, 1766, 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1799, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1825, 1826, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556,